

Наукові перспективи
Видавнича група

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

у рамках роботи Видавничої групи
"Наукові перспективи"

Матеріали XXI Міжнародної науково-
практичної конференції (07 червня 2022 року,
м. Дебрецен (Угорщина) дистанційно)

В Мирного неб!
Вільної України!

Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Казахський національний університету імені аль-Фарабі (Казахстан)
Інститут філософії та соціології Національної Академії Наук
Азербайджану (Баку, Азербайджан)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів
наук з державного управління» (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)
Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Матеріали XXI-ої Міжнародної науково-практичної конференції

(07 червня 2022 року, у м. Дебрецен (Угорщина), дистанційно)

2022 р.

УДК 001.3-048.35:0/9](06)

C91

Схвалено до друку Президією Громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення № 1/6-22, від 02.06.2022)

Матеріали конференцій індексуються у міжнародній пошуковій системі Google Scholar

Організаційний комітет конференцій:

І.В. Жукова - канд. н. держ. упр., доц.; *Є.О. Романенко* - д-р держ. упр., проф., Заслужений юрист України; *О.М. Непомнячий* - д-р держ. упр., проф., Заслужений будівельник України; *О.І. Дацій* - д-р економ. н., проф., Заслужений працівник освіти України; *В.Л. Федоренко* - д-р юр. н., проф., Заслужений юрист України; *О.М. Макаренко* - д-р мед. н.; *Маркета Павлова* – директор Міжнародного економічного інституту (Прага, Чехія); *Юрій Кійков* - доктор інформатики, доктор технічних наук у галузі розвитку освіти (Теплице, Чехія); *Володимир Бачишин* - доцент кафедри економіки (Братислава, Словаччина); *Петер Ошват* - доцент юридичного факультету (Братислава, Словаччина); *Л.С. Ахметова* - доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО (Казахстан); *Бадрі Гечбаія* - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія).

Секретар: *А.С. Ковальчук* - здобувач ступеня доктора філософії (PhD).

Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка. м. Дебрецен (Угорщина): ГО «ВАДНД», 07 червня 2022 р. 544 с.

У матеріалах XXI-ої Міжнародної науково-практичної конференції висвітлені: проблемні аспекти забезпечення безпеки національної економіки, її стабілізації та сталості, здатності до постійного оновлення, вдосконалення; дослідження щодо здійснення освітнього процесу в закладах післядипломної педагогічної освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання; особливості формування соціально-психологічних особливостей «soft skills» у майбутніх психологів; питання пов'язані з протидією проявам корупції, особливо у секторі оборони України.

Матеріали будуть корисними та цікавими науковцям, викладачам, педагогам-практикам, представникам органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачам вищої освіти, громадсько-політичним діячам, а, також, усім, хто цікавиться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

© автори, 2022

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління», 2022

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2022

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2022

СЕКЦІЯ 7. 118
КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Гурова І.В. 118
ФАНАТСЬКІ СПІВТОВАРИСТВА (ФАНДОМИ) І РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ПОПУЛЯРНОЇ КУЛЬТУРИ

Костюк Л.Б. 123
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МИСТЕЦТВА

Литвинова Є. 127
КРІППАСТА ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

СЕКЦІЯ 8. 131
МЕДИЦИНА

Chernenko I. 131
EPIDEMIOLOGICAL ASPECTS OF THE COMBAT TRAUMATIC BRAIN INJURY (WHO statistics)

Sukhostavets N.P. 133
THE STATE OF THE PLACENTA IN WOMAN WITH ANTENATAL FETAL DEATH

Абу Анзех Дана, Кузнецова М.О. 137
СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ВПЛИВ ТЕХНОГЕННИХ ЧИННИКІВ НА СТАН РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ ЛЮДИНИ

Капустник В.А., Щербань М.Г., Мельник О.Г., Мішина М.М., Ходош Е.М., Безродна А.І. 143
ПРОБЛЕМА ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕРАПІЇ ХРОНІЧНОГО ОБСТРУКТИВНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ (ХОЗЛ) З КОМБІНАЦІЄЮ СУПУТНІХ ПАТОЛОГІЙ СЕРЦЯ ТА СУДИН НА ОСНОВІ УПРАВЛІННЯ СТАНОМ МІКРОБІОМУ ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Абу Анзех Дана
студентка 2 курсу
Стоматологічний факультет, група Ст-20-2,
Харківський національний медичний університет
м. Харків

Кузнецова М.О.
асистент кафедри загальної та
клінічної патофізіології ім. Д. О. Альперна,
Харківський національний медичний університет
м. Харків

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ВПЛИВ ТЕХНОГЕННИХ ЧИННИКІВ НА СТАН РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ ЛЮДИНИ

Останніми роками відмічається підвищення показників розповсюдженості стоматологічних захворювань на території України та країн ЄС [1]. Відомо, що несприятлива екологічна ситуація згубно впливає на здоров'я населення, зокрема на стан зубощелепної системи [1; 2]. Серед генетичних, кліматичних, епідеміологічних, професійних та соціально-економічних причин погіршення загального стану здоров'я населення України одне з перших посідають саме техногенні фактори [3]. Не зважаючи на наявність багатьох досліджень присвячених впливу екзогенних шкідливих факторів на стан здоров'я населення найменш дослідженим є їхня дія саме на зубощелепний апарат людини.

Метою цього дослідження було висвітлення сучасних поглядів на вплив техногенних чинників на стан ротової порожнини людини.

Матеріали та методи. В межах цього дослідження був проведений аналіз 42 інформаційних джерел, з яких 23 -

латиницею у закордонних журналах та 19 – вітчизняних авторів. Для пошуку використовували науко метричні бази SCOPUS, Web of science, PubMed та Google scholar.

Результати. За даними соціально-гігієнічного моніторингу відомо, що в нашій державі в несприятливих екологічних умовах мешкає третина населення [15]. Так наразі відомо, що на сучасну людину діють різні фактори: соціальні, економічні, виробничі, урбанізація, інформаційне навантаження та підвищена міграція, рухливість, мобільність населення [11]. Вплив чинників довкілля на організм з погляду медицини може мати різні згубні наслідки. Внаслідок інтенсивного використання природних ресурсів та зростання техногенного навантаження на навколишнє середовище в Україні останнім часом склалася критична екологічна ситуація, що впливає на здоров'я людей [4].

Встановлено, що за ступенем шкідливої дії на організм людини залишається провідним фактором ризику хімічне забруднення атмосферного повітря [17]. Між тим його рівень і характер залежать від особливостей промислового розвитку населеного пункту та різноманітності джерел забруднення.

Сучасними науковцями встановлено, що вплив хімічних сполук на організм людини та її тканини може проявлятися як на субмолекулярному, молекулярному та клітинному рівнях, а також призводить до змін метаболічних процесів у тканинах порожнини рота та організмі в цілому [16].

Так, дослідниками доведено негативний вплив залізородного пилу, вібрації, шуму, температурних коливань на стан різних тканин зубощелепної системи [6].

Останніми дослідженнями встановлено, що в органах, тканинах та середовищах порожнини рота відбуваються якісні та кількісні зміни: знижується швидкість секреції, відбувається зсув рН слини в кислу сторону, збільшується в'язкість та обсяг осаду ротової рідини; знижується поріг

сприйняття тактильної, больової чутливості та змінюється рівень мобілізації температурних рецепторів слизової оболонки ясен, змінюється смакова рецепція язика [12]. Достовірно знижується жувальна ефективність та підвищується оптична щільність щелепних кісток [10].

В останніх наукових дослідженнях було з'ясовано, що діоксид сірки, пари та оксиди марганцю, хрому, фосфору, цинку, кадмію навіть у мінімальних концентраціях надають явний руйнівний вплив на організм людини [9]. Так, при тривалому впливі на організм фосфору та його неорганічних сполук можуть розвиватися професійні захворювання у вигляді токсичного гепатиту, атрофічних та дистрофічних змін слизової оболонки верхніх дихальних шляхів, емфіземи легень, змін кісткової системи, що проявляються у підвищеній ламкості кісток, склерозуванні епіфізів кісток, зокрема щелеп, а також каналу довгих трубчастих [14].

Крім того, деякими дослідниками встановлено, що у осіб, зайнятих на свинцевих виробництвах, настають суттєві зміни стоматологічного статусу: зростає поширеність та інтенсивність карієсу зубів, виникають захворювання слизової оболонки порожнини рота, відзначаються гінгівіти, підвищується індекс гінгівіту, відмічається позитивна проба Шіллера-Пісарєва [7].

Дані, отримані в результаті досліджень, показали, що, навіть при дотриманні санітарно-гігієнічних норм, у робочих хімічних підприємств можуть виникати ураження твердих тканин зубів і пародонту [5]. У робітників, що стикаються в процесі виробничої діяльності з діоксидом сірки, сполуками хрому, марганцю, неорганічного фосфору, мінеральними кислотами та лугами, поліметалевим пилом та іншими техногенними забрудненнями, виникають серйозні пошкодження зубощелепної системи (підвищена стиранність, кислотний некроз більшої частини коронки зуба, гіперестезія

твердих тканин зубів, дисфункція скронево-нижньощелепного суглоба та ін.) [6]. Контакт з цими токсичними речовинами, призводить до розвитку захворювань порожнини рота, які потребують не тільки терапевтичного, але також і ортопедичного лікування, а це своєю чергою збільшує економічні витрати [9].

Актуальними на сьогоднішній день є вивчення стану порожнини рота, а також рівню стоматологічної захворюваності робітників вугледобувної промисловості [8], працівників аміачного виробництва [9] - на карієс та генералізований пародонтит [10]. Автори даних досліджень сходяться на думці, що діяльність людини у складних виробничих умовах неминуче призводить до розвитку професійних хвороб симптомами яких можуть також бути різноманітні ураження порожнини рота [1; 2; 3; 4].

На другому за значущістю свого впливу на організм людини є радіаційне забруднення. Так, встановлено, що в умовах підвищеного радіаційного фону спостерігається тенденція до збільшення захворюваності тканини пародонту внаслідок зниження загальної резистентності організму [8]. У осіб, які піддаються впливу іонізуючого випромінювання, спостерігається 100% ураження тканин пародонту, розвиток генералізованого пародонтиту, який супроводжується в більшості випадків розвитком симптоматичного катарального гінгівіту [13]. Кількість хворих на гінгівіт і пародонтит значно вища серед осіб, які проживають на забруднених радіонуклідами територіях після аварії на Чорнобильській АЕС [1].

Висновки. Отже на основі отриманих даних, можливо зробити висновок про те, що незважаючи на масштабність досліджень, що проводяться як у нашій країні, так і за кордоном, в даний час немає єдиного погляду на етіологію і патогенез уражень зубощелепного апарату, та подальші

дослідження у цій галузі є важливим напрямком для розуміння механізму виникнення також і соматичної патології і збереження здоров'я населення.

Список використаних джерел:

1. Наша планета – здоров'я. Доповідь ВООЗ з охорони здоров'я та навколишнього середовища. - М., 1995. - 410 с.

2. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці: Навчально-методичний комплекс для підготовки спеціалістів ступеня «бакалавр» III-IV рівнів акредитації для всіх напрямків підготовки / М. М. Сақун, І. В. Москалюк, В. Ф. Нагорнюк; за редакцією Сақуна М. М. – Одеса: Видавництво “ВМВ”, 2017. – 437 с.

3. Аваліани С.А. Довкілля. Оцінка ризику для здоров'я (світовий досвід)/С.А. Аваліани, М.М. Андріанова. - М.: Владос-Прес, 1999. – 158 с.

4. Анненков П.Р. Гігієнічна оцінка великого промислового округу міста: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук/П.Р. Анненків. - М., 1999. - 24 с.

5. Цепов Л.М. Патологія пародонту при системних захворюваннях/Л.М. Цепов, А.І. Миколаїв, Е.Л.Цепова [та ін] // Маєстро стоматології. - 2009. - №1(33). - С. 64-67.

6. Глазунов О.А. Вплив залізорудного пилу стан організму працівників гірничої промисловості (огляд літератури)/О.А. Глазунов, С.А. Глазунова // Вісник стоматології. - 2008. - № 3. - С. 97-102.

7. Єрмолаєв Ю.Г. Проблема стоматологічної реабілітації осіб із хронічною інтоксикацією свинцем у виробництві / Ю.Г. Єрмолаєв, І.В. Струєв, С.Д. Потапов//Природознавство та гуманізм. - 2007. - Т. 4, №3. - С. 44.

8. Строченко О.О. Стан гігієни порожнини рота працівників Іллічівського морського торговельного порту/

Е.А. Строченко, В.Я. Скіба // Матеріали конференції «Наукові та практичні аспекти індивідуальної та професійної гігієни порожнини рота у дітей та дорослих», 14-15 квітня 2009 р. – Одеса: Абрікос, 2009. - С. 108-109.

9. Бабов О.Д. Стоматологічна захворюваність працівників аміачного виробництва/ Е.Д. Бабов, І.А. Михайленко // Вісник стоматології. - 2008. - № 1. - С. 21-22.

10. Роль мікрофлори в патології слизової оболонки рота / І.М. Рабінович, Г.В. Банченко, О.Ф. Рабінович ін] // Стоматологія. - 2002. - № 5. - С. 48-50. Стаття надійшла 26.02.2016 р.

11. Атаманчук П. С., Мендерецький В. В., Панчук О. П. Чорна О. Г. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 276с.

12. Воробієнко П. П., Захарченко М. В., Орел Л. В. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник - Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова - 2013. - с. 76. Проєкт 18

13. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Запарний В. В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред, Є. П. Желібо. 6-е вид.- К.: Каравела, 2008. — 344 с.

14. Щейкіна Ю. О., Філатова В. Л., Нечепасва Л. В., Буря Л. В., Саргош О. Д., Бичко М. В. Основи безпеки життєдіяльності людини. Навчальний посібник. - Полтава: Вид-во ПО "ІШидкоДрук", 2013. –113 с.

15. Левчук К. О. Цивільний захист: навчальний посібник / К. О. Левчук, Р. Я. Романюк, А. О. Толок — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016 р. — 325 с.

16. Методичні рекомендації «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря»: затв. наказом МОЗ України від 13 квіт. 2007 р. №184. 2007. 25 с.

17. Сердюк А.М., Турос О.І., Петросян А.А. Використання оцінки ризику для здоров'я населення в пілотному проєкті Американської агенції з охорони довкілля щодо впровадження методології оцінки ризику в Україні. Гігієна населених місць: зб. наук. праць. К., 2006. Вип.48. С. 39-43.

*Матеріали XXI-ої Міжнародної науково-практичної конференції
(07 червня 2022 року, у м. Дебрецен (Угорщина), дистанційно)*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Підписано до друку 03 червня 2022 р.
Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

*Видавець: Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея
докторів наук з державного управління» Свідоцтво серія ДК No4957 від
18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.*

Надруковано рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна,
Київська обл., м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprintinfo@gmail.com